

Miejski Konkurs Ekologiczny

Agnieszka Karwot¹

Cele ogólne

- Zaplanowanie i przeprowadzenie Miejskiego Konkursu Ekologicznego dla uczniów szkół podstawowych.
- Propagowanie treści nt. „Ekologia w Unii – My w Unii”.
- Zaktywizowanie środowisk szkolnych.

Cele operacyjne Konkursu zostały określone w jego regulaminie.

Organizacja Konkursu

I etap

Część pisemna – test wiadomości

Część artystyczna w wykonaniu uczniów SP 13 i poczęstunek wypełniają czas potrzebny na sprawdzenie prac i ogłoszenie wyników testu.

II etap

Finał miejski

- Prezentacja wiedzy i umiejętności zakwalifikowanych drużyn,
- prezentacja programu przygotowanego przez grupy wspierające z poszczególnych szkół.

Widownia obserwuje poczynania drużyn i ocenia je brawami. Równocześnie, kiedy jury ocenia prace drużyn, odbywa się konkurs na najlepszych kibiców. Fani drużyn prezentują hasła, piosenki, wspierające swoją drużynę.

Terminy: 3.04.2003 r., 29.04.2003 r.

Opracowanie merytoryczne treści konkursu:

1. Test wiadomości – *doradca metodyczny Zofia Steciuk.*
2. Zadania sprawdzające wiadomości i umiejętności zakwalifikowanych do II etapu drużyn – *Agnieszka Karwot.*

Treści konkursu:

WIEDZA (uwzględniana w zadaniach teoretycznych)	ŹRÓDŁO INFORMACJI
<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona środowiska przyrodniczego w Unii Europejskiej. • Zasoby i formy ochrony przyrody w Żorach. • Obszary chronione oraz ich znaczenie w zachowaniu różnorodności biologicznej. • Style życia i ich związek z wyczerpywaniem się zasobów naturalnych.	<p>www.euro.agenda21.pl</p> <p>Scripta Rudensia „Zasoby przyrodnicze miasta Żory”</p> <p>} Program nauczania przyrody.</p>

¹ Szkoła Podstawowa Nr 13 w Żorach.

ZAGADNIENIA (uwzględniane w zadaniach praktycznych)	FORMA PREZENTACJI
<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość rodzajów, gatunków drzew. • Mój wkład w ochronę środowiska. • Czy warto zbierać surowce wtórne? • Pozytywne i negatywne skutki cywilizacji. 	Zadanie praktyczne. Pantomima. Segregacja odpadów, re-cykling.

Kryteria brane pod uwagę przy ocenie grup wspierających:

- wkład pracy, zaangażowanie,
- pomysłowość prezentacji własnej szkoły i drużyny,
- komunikatywność,
- kulturalne zachowanie,
- umiejętność dysponowania czasem.

Przewidywane nagrody:

1. Rzeczowe, dyplomy – dla członków drużyn.
2. Wycieczka, terenowe warsztaty przyrodnicze zorganizowane przy współpracy z Ośrodkiem Edukacyjnym Zespołu Parków Krajobrazowych w Rudach – dla grupy wspierającej (20-25 osobowej).

Przydział czynności dla poszczególnych nauczycieli zespołu zadaniowego² zajmującego się organizacją konkursu opracowano podczas spotkania roboczego.

PRZEBIEG KONKURSU

Miejsce konkursu – Miejski Ośrodek Kultury w Żorach

Termin – 29. 04. 2003 r.

Liczba uczestników – 150

Zaproszeni goście – prezydent miasta Żory, naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska, przedstawiciele Wydziału Edukacji, media.

1. Powitanie
  - zaproszonych gości i przedstawienie jury Konkursu.
2. Krótkie przedstawienie celów i zasad konkursu.
3. Działania konkursowe:
  - a) *Rozpoznawanie drzew*

Przed rozdaniem każdego zadania prowadząca informuje widownię o skali trudności zadania. W tym samym czasie drużyny otrzymują treść instrukcji oraz koperty z materiałem zielnikowym. Przystępują do pracy.

W trakcie rozwiązywania zadania zespół „Cantabile” z SP 3 wykonuje piosenkę ekologiczną „Baśń o przyrodzie i o człowieku”.

² W skład zespołu zadaniowego wchodzi nauczyciele przyrody z Żor, doradca metodyczny oraz pracownicy Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Z. Steciuk, E. Witoszek, A. Karwot, J. Kołodziejczyk, E. Gwóźdź, G. Kozik, K. Dźwigońska, R. Frydrych, M. Wierzycka, M. Łyp.

Następnie jury ustala punktację, a prowadząca zachęca grupy wspierające do skandowania, promocji swojej drużyny i szkoły.

b) *Segregacja odpadów*

Prowadząca informuje widownię o treści zadania. Drużyny po otrzymaniu instrukcji przystępują do pracy.

W trakcie rozwiązywania zadania zespół wokalnie-instrumentalny SP13 wykonuje piosenki „Pięknie żyć” i „Cygańska ballada”.

Jury liczy ilość odpadów i ocenia poprawność ich segregowania, a grupy wspierające prezentują swoje hasła.

c) *Pantomima*

Zapoznanie uczestników z zadaniem. Uczniowie losują u prowadzącej kartki i schodzą ze sceny. W trakcie rozwiązywania zadania występ zespołu „Wesołe Nutki” – „Ole, Ola”, „Jesteśmy dziećmi Ziemi”. Prezentacja pantomimy i ocena jury.

d) *Praca pisemna*

Prowadząca odczytuje tekst i zapowiada występ zespołu „Wesołe Nutki” – „Poleczka”, „Nie deptać stokrotek”, „Duszki”.

Jury ustala punktację, a prowadząca inicjuje wspólne śpiewanie piosenki „Stokrotka”.

e) *Quiz wiedzy*

Prowadząca odczytuje pytania skierowane do poszczególnych uczestników. W przypadku błędnej odpowiedzi odczytuje prawidłową.

f) *Rozstrzygnięcie konkursu*

Prowadząca inicjuje wspólne śpiewanie piosenki „Oda do radości”. Ogłoszenie wyników, wręczenie dyplomów i nagród.

Zadania dla drużyn

I. Segregacja odpadów i surowców wtórnych

Do przygotowanych kolorowych pudełek należy umiejętnie posegregować różne odpady.

Tak zwany recykling, czyli segregowanie śmieci w celu odzyskania materiałów nadających się do ponownego wykorzystania zdaje egzamin tylko w odniesieniu do papieru, opakowań szklanych i metali. Odzysk metali, szkła i papieru jest zresztą praktykowany od wielu lat i rządzi nim reguły opłacalności. Uporczywie lansowane przez **ekowojowników** segregowanie w celu oddzielenia tworzyw sztucznych jest pomysłem wyjątkowo nieudanym, bo tworzywa, w odróżnieniu od papieru, szkła i metali, nie nadają się do ponownego wykorzystania jako surowce przemysłowe. Dlatego po żmudnym i bardzo kosztownym wydobyciu tych wszystkich kubków po śmietanie i jogurcie ze śmieci (operacja ta nie nadaje się do zmechanizowania i musi odbywać się ręcznie) „odzyskane” tworzywa sztuczne zalegają na składowiskach i nie wiadomo co z nimi robić.

Przemysław Mastalerz

Kryteria punktacji

Kolor biały – szkło bezbarwne				Kolor zielony – szkło kolorowe				Kolor żółty – plastik			
odpad	pkt	błąd	pkt	odpad	pkt	błąd	pkt	odpad	pkt	błąd	pkt
słoik	0,5	z nakrętką	-0,5	butelka po piwie	0,5	z kapsłem	-0,5	butelka plastikowa	0,5	brak zgniecenia	-0,5
				butelka po syropie	0,5			nakrętka plastikowa	0,5		
Ogółem pkt.				Ogółem pkt.				Ogółem pkt.			
Kolor niebieski – papier, karton				Kolor czerwony – aluminium				Odpady niebezpieczne dla środowiska – bateria, leki			
odpad	pkt	błąd	pkt	odpad	pkt	błąd	pkt	<ul style="list-style-type: none"> jeżeli drużyna nie umieści tych odpadów w pudełkach +1 pkt w przeciwnym wypadku - 1 pkt 			
gazeta	0,5	karton po soku	-0,5	puszka aluminiowa	0,5	brak zgniecenia	-0,5				
kartonik	0,5			nakrętka ze słoika	0,5	gwóźdź	-0,5				
				kapsel	0,5						
Ogółem pkt.				Ogółem pkt.							

Razem pkt: .....

KARTA PUNKTACJI

SZKOŁA	KONKURENCJA					
	ROZPOZNAWANIE DRZEW	SEGREGACJA ODPADÓW	PANTOMIMA	PRACA PISEMNA	QUIZ WIEDZY	RAZEM PUNKTÓW
SP - 8						
SP - 3						
SP - 6						
SP - 1						
SP - 9						

II. Pantomima

Zadanie polega na odgadnięciu przez drużynę, jaką czynność pokazuje kolega/koleżanka.

W tym celu:

- Drużyna wybiera jedną osobę, która podchodzi do prowadzącego po kartkę z zapisem czynności, którą należy pokazać.
- Wybrana osoba przygotowuje się do pokazu poza sceną do czasu, kiedy trwa występ laureata konkursu piosenki ekologicznej.
- Kolejność pokazu wg numeracji na tablicy wyników.

Czas prezentacji: ok. 3-4 minut. Liczba punktów do zdobycia: 5.

Kryteria oceny:

- odgadnięcie hasła   3 punkty,
- oryginalność pokazu   1-2 punkty.

Jury ustala wspólnie ogólną liczbę punktów dla danej drużyny.

Uczniowie losują pokaz następujących czynności:

- sadzenie drzewa,
- segregowanie odpadów,
- udział w majówce (pikniku) na świeżym powietrzu, a następnie pakowanie się i powrót do domu,
- udział w akcji „Sprzątanie Świata”,
- spacer z psem na smyczy i w kagańcu.

III. Quiz wiedzy

Każdy członek drużyny odpowiada ustnie na jedno pytanie odczytane przez prowadzącego (można wybrać numer pytania z listy 1-20). Czas udzielenia odpowiedzi – pół minuty. Nie wolno podpowiadać i przeszkadzać odpowiadającemu. Jeżeli pytana osoba nie udzieli odpowiedzi lub odpowie błędnie, otrzymuje zero punktów, a właściwą odpowiedź przedstawia prowadzący turniej.

Punkt za poprawną odpowiedź przyznaje jury.

Kryteria punktacji:

Za udzielenie poprawnej odpowiedzi   **1 pkt**

Pytania:

1. Jakie czynności powinieneś wykonać przed oddaniem szklanych butelek do skupu?
2. Chcąc być przyjaznym dla środowiska, z jaką torbą wybierzesz się na zakupy?
3. Chcąc być przyjaznym dla środowiska, w jakim opakowaniu kupiłbyś napój?
4. W jaki sposób możesz ograniczyć ilość odpadów w swoim domu?
5. Na czym polega segregacja odpadów?

6. Wracasz z lasu, w którym przyjemnie spędziłeś pogodny dzień. Co zrobisz z odpadami, np. aluminiową puszką, kartonikiem po napoju, papierem, szklaną butelką?
7. Co to są surowce wtórne?
8. Na czym polega recykling?
9. Co to są dzikie wysypiska śmieci?
10. Jakie działania człowieka mogą ograniczyć wycinanie lasów?
11. Jakiego rodzaju odpady wykorzystasz do produkcji kompostu?
12. Podaj pełną nazwę parku krajobrazowego „CKKRW”.
13. Jakie problemy powoduje obfitość opakowań?
14. Czy plastikowe opakowania nadają się do recyklingu?
15. Wymień trzy polskie parki narodowe.
16. Kiedy obchodzimy Dzień Ziemi?
17. Jaki park krajobrazowy znajduje się najbliżej naszego miasta?
18. Jak oznakowane są pomniki przyrody?
19. Kto jest patronem ekologów i miłośników przyrody?
20. Czym zajmuje się ekologia?

Odpowiedzi:

1. Butelki należy wypłukać, wysuszyć, usunąć nakrętki i nalepki.
2. Wielokrotnego użytku, np. z materiału.
3. Szklana butelka.
4. Stosowanie opakowań wielokrotnego użytkowania, segregacja odpadów.
5. Oddzielanie surowców nadających się do powtórnego przerobu i wrzucanie ich do właściwych pojemników.
6. Zebranie śmieci do worka. Segregacja, zgniecenie przed wrzuceniem do odpowiedniego pojemnika.
7. Odpady, które można po przerobieniu ponownie wykorzystać.
8. Odzyskiwanie surowców z odpadów i ich powtórne wykorzystanie.
9. Nielegalne składowanie, wyrzucanie odpadów w różnych miejscach, np. w lesie, na łące.
10. Odzyskiwanie z odpadów makulatury.
11. Odpady z kuchni: z jarzyn, owoców, skorupki jaj, resztki potraw, kości, włosy, ścięta trawa, odpady ogrodowe...
12. Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich.
13. Marnotrawstwo materiałów i energii. Zwiększanie ilości odpadów.
14. Tak.
15. Np. Tatrzański, Białowieski, Pieniński, Karkonoski, Woliński, Poleski.
16. 22 kwietnia.
17. Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich.
18. Zielona tabliczka z godłem naszego państwa i napisem „Pomnik przyrody prawem chroniony”.
19. Św. Franciszek z Asyżu.
20. Ekologia to nauka zajmująca się badaniem wpływu czynników środowiska na organizmy żywe (bada zależności między środowiskiem a organizmami).

IV. Praca pisemna³

Szanowny Panie Dyrektorze!

Mój syn, Marek Kowalski, jest uczniem 4 klasy (wychowawczyni – pani Iksińska). Piszę w związku z ostatnimi zajęciami, w których uczestniczył razem ze swoją klasą.

W ostatni piątek, p. Iksińska wyprowadziła klasę poza teren szkoły, aby pobierać próbki wody z pobliskiej rzeczki. Pamięta Pan, że poprzedniego dnia lało jak z cebra tak, że dzieci wróciły kompletnie ubłocone! Mój główny zarzut to to, że p. Iksińska opuściła pomieszczenie klasowe, to jest miejsce, gdzie odbywa się rzeczywista nauka. W jaki sposób dzieci nauczą się matematyki, polskiego, historii itd., jeśli w tym czasie chlapią się w wodzie?

Byłam okropnie wzburzona, gdy Marek – wróciwszy ze szkoły – opowiedział mi jak przez dwie godziny zbierali próbki wody (kto wie, jakie świństwa są w tej wodzie!) i to wszystko dla naukowego eksperymentu. Według mnie, nauka i doświadczenia powinny odbywać się w klasie. Marek powiedział mi, że były to „ZAJĘCIA TERENOWE”, ale dla mnie była to nieodpowiedzialność nauczyciela!

Mam nadzieję, że naganne postępowanie p. Iksińskiej zostanie przez Pana Dyrektora odpowiednio ocenione!

Z poważaniem

Polecenie:

1. Napiszcie krótką odpowiedź dyrektora szkoły skierowaną do rodziców.
2. Użyjcie argumentów uzasadniającym celowość organizowania zajęć terenowych.

Kryteria oceny wykonania zadania:

- czas – 15 minut,
- rzeczowość i ilość przytoczonych argumentów.

Punktacja 0 – 5 punktów

Zadania konkursowe oceniane są zespołowo, z wyjątkiem quizu. Zwycięża drużyna, która uzyska największą ilość punktów. W przypadku równej ilości punktów o zwycięstwie zadecyduje dogrywka – dodatkowy quiz wiedzy.

---

³ Od redakcji: Praca tego typu może wywołać różne skutki wychowawcze, także negatywne. Czy można dzieci w tym wieku prowokować do wystawiania tak daleko idących ocen moralnych dorosłym? Co będzie, gdy odpowiedź ucznia będzie sprzeczna z ocenianą przez organizatorów Konkursu?